

Vergaderjaar 2024–2025

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2025Z05073

Vragen van de leden **Paternotte** (D66), Stultiens (GroenLinks-PvdA) en Heite (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Buitenlandse Zaken over *een vragenlijst van de Amerikaanse overheid* (ingezonden 19 maart 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het NRC bericht over vragenlijsten voor onderzoekers in Nederland van de Amerikaans Geologische Dienst?¹

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat er vragen worden gesteld aan onderzoekers over samenwerking met «communistische, socialistische of totalitaire partijen», over «gepaste maatregelen ter bescherming tegen gender ideologie» en over «meetbare voordelen voor Amerikaanse industrieën, personeel of economische sectoren»?

Vraag 3

Erkent u dat deze uitvragen een onwenselijke inmenging zijn in Nederlands onderzoek en wetenschap?

Vraag 4

Bent u vooraf geïnformeerd door de Amerikaanse autoriteiten over deze uitvragen? Zo ja, wat heeft u gedaan om deze uitvragen tegen te houden?

Vraag 5

Is dit onderwerp van gesprek met de Amerikaanse diplomatieke vertegenwoordiging in Nederland? Zo ja, op welke manier en wanneer vinden deze gesprekken plaats? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Hoeveel Nederlandse wetenschappers hebben dergelijke vragenlijsten ontvangen van de Amerikaanse overheid en is dit ook op andere plekken in de wetenschap of het bedrijfsleven gebeurd?

¹ NRC, 14 maart 2025, Nederlandse wetenschappers ontvangen per e-mail indringende vragenlijst van Amerikaanse overheid (<https://www.nrc.nl/nieuws/2025/03/14/nederlandse-wetenschappers-ontvangen-per-e-mail-indringende-vragenlijst-van-amerikaanse-overheid-a4886450?t=1742197890>)

Vraag 7

Heeft u informatie over of Amerikaanse autoriteiten invloed uitoefenen door financiering voor Nederlandse wetenschappers stop te zetten of hen terug te sturen? Zo nee, gaat u hier onderzoek naar doen en wanneer wordt de Kamer hierover geïnformeerd? Zo ja, zijn er specifieke disciplines of onderzoeksgebieden die hierbij opvallen?

Vraag 8

Is er contact met andere Europese landen, ontvangen onderzoeksinstituten in andere landen in de Europese Unie vergelijkbare vragenlijsten en wordt er gewerkt aan een gemeenschappelijke Europese lijn hoe hiermee om te gaan? Zo nee, bent u bereid om dit in een komend overleg in te brengen?

Vraag 9

Zijn er vergelijkbare situaties met andere landen, zoals China, Rusland en Iran, waarin vergelijkbare vragen werden gesteld en hoe wordt/werd de privacy en veiligheid van de betrokken wetenschappers gewaarborgd bij het ontvangen van dergelijke buitenlandse verzoeken?

Vraag 10

Ziet u een risico voor de kennisveiligheid van Nederlandse universiteiten, en zo ja, welke maatregelen neemt u om dat te beperken?

Vraag 11

Welke gevolgen heeft deze Amerikaanse inmenging voor de samenwerking tussen Nederlandse en Amerikaanse universiteiten?

Vraag 12

Hoe beoordeelt u deze Amerikaanse inmenging in het licht van de hernieuwde verstandhouding tussen Amerika en Rusland en vindt u dat het handelen van de Amerikaanse autoriteiten getuigt van respect voor de Nederlandse nationale soevereiniteit?

Vraag 13

Erkent u – net als de voorzitter van Universiteiten van Nederland (UNL) – dat er een verslechtering is van het klimaat voor vrije wetenschapsbeoefening in de VS?

Vraag 14

Welke acties gaat u vóór de zomer nemen om vrije wetenschapsbeoefening in de meest ruime zin in Nederland te stimuleren?

Vraag 15

Kunt u in beeld brengen welke effecten de Amerikaanse bezuinigingen op onderwijs, wetenschap en innovatie hebben op de vrije wetenschapsbeoefeningen, op het verdienvermogen van Nederland en op de kennisveiligheid?

Vraag 16

Bent u bereid om het vestigingsklimaat in Nederland te verbeteren om wetenschappers vanuit de VS naar Nederland te halen en welke stappen gaat u concreet nemen om dit te realiseren, met wie spreekt u hierover en wanneer wordt de Kamer hierover geïnformeerd?